

Ο ΓΑΜΟΣ

Για να μελετηθεί καλύτερα η δημογραφική συμπεριφορά των Ραψανιωτών πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία το 1929, αφού από τότε μόνο συμπληρώνονται ληξιαρχικές πράξεις. Οι γάμοι που συνάπτονται στη χρονική περίοδο 1929-1950 αφορούν, σε ένα μεγάλο μέρος, στα παιδιά και στους νέους που συναντήσαμε στον πίνακα του 1907.

Η μέση ηλικία κατά τον πρώτο γάμο σημείωσε σημαντική αύξηση από τη δεκαετία του 1930 σ' αυτή του 1940 της περιόδου που εξετάζεται. Έτσι, στους 215 γάμους που δηλώθηκαν για την περίοδο 1929-1939, στις 208 γυναίκες που

ΡΑΨΑΝΗ: ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΑΜΟ (1929-1950)

ΕΓΓΑΜΟΙ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
Συνολικός αριθμός εγγάμων	330	330
σε 1ο γάμο	293	314
χήροι - χήρες	37	16
Μέση ηλικία κατά το γάμο	32 χρόνια και 2 μήνες	26 χρόνια
κατά τον 1ο γάμο	31 χρόνια και 4 μήνες	25 χρόνια και 6 μήνες
κατά το 2ο γάμο	38 χρόνια και 6 μήνες	37 χρόνια

συνάπτουν πρώτο γάμο η μέση ηλικία είναι 24,56 χρόνια. Η μέση ηλικία για τα δύο φύλα αυξάνει αισθητά την περίοδο 1940-1950, ενώ οι γάμοι που δηλώθηκαν είναι σχεδόν οι μισοί από την προηγούμενη περίοδο. Σε 115 γάμους, 102 άνδρες που συνάπτουν πρώτο γάμο έχουν μέση ηλικία 34,22 χρόνια και 106 γυναίκες 27,52 χρόνια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι προφορικές μαρτυρίες προτείνουν πολύ μικρότερες ηλικίες. Σύμφωνα με τη συλλογική μνήμη των Ραψανιωτών, ο κόσμος παντρευόταν νωρίς: οι άντρες πριν ή γύρω στα 25 και τα κορίτσια από τα 18, ίσως και από τα 20 χρόνια.

Όταν τους προτάθηκαν οι πραγματικοί αριθμοί, προέβλεψαν μία εξήγηση πολιτιστική και συγχρόνως οικονομική: την προίκα. Ένας άνδρας δεν μπορεί να παντρευτεί αν δεν παντρευτούν πρώτα οι αδελφές του. Για να παντρευτεί όμως μία γυναίκα, χρειάζεται η οικογένειά της να είναι σε θέση να προσφέρει στον μέλλοντα σύζυγό της κάποια αγαθά ανάλογα με την κοινωνικο-οικονομική της θέση και τους εθιμικούς κανόνες της περιοχής.

Τελικά, σ' ό,τι αφορά στη μέση ηλικία κατά τον πρώτο γάμο και σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που έγιναν βάσει του πίνακα που προέρχεται από την απογραφή του 1907 (όπου η μέση αυτή ηλικία για τις γυναίκες ήταν πολύ κοντά στα 20 χρόνια), μπορεί να υποθεθεί πως στην περίοδο 1930-1950 συντελέστηκε μία σταδιακή αύξηση.

Εξάλλου, η μέση διαφορά ανάμεσα στους δύο συζύγους, η οποία είναι λίγο μεγαλύτερη από πέντε χρόνια στη δεκαετία του 1930, γίνεται στη δεκαετία του 1940 περίπου εννιά χρόνια και αυτό πάντα σε σχέση με τον πρώτο γάμο. Ο γάμος λοιπόν δεν συνάπτεται αναγκαστικά στο εσωτερικό της ίδιας γενιάς: η ηλικία του άνδρα κατά τον πρώτο γάμο, είναι κατά μέσο όρο ανώτερη απ' αυτή της γυναίκας κατά έξι χρόνια. Ένας άνδρας στους τρεις είναι έξι χρόνια

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ

μεγαλύτερος από τη γυναίκα του. Ωστόσο, παρόλη αυτή τη διαφορά ηλικίας υπάρχουν δώδεκα γυναίκες πιο ηλικιωμένες από τους συζύγους τους (βλ. Παράρτημα, σ. 148). Στο τέλος του δημογραφικού αυτού μέρους θα δούμε ότι η μέση διαφορά ηλικίας ανάμεσα στους συζύγους είναι πιο σημαντική στους γάμους που έλαβαν χώρα πριν τη δεκαετία του 1930.